

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בוהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

זהר הקדוש - יתרו צג.

תרגום ללשון הקודש

רעיא מהימנא

כבד את אביך ואת אמך. כפדהו בכסות נקייה, דהיינו כנפי מצודה, (משלי ג) כבד את ה' מהונקה, דא תורה ומצוות. דא הוא דכתיב, (משלי ג) אורף ימים בימינה בשמאלה וגו'. דעני לאו איהו בר נש, אלא מן התורה ומן המצוות, אשתמודע, דבתר דאוקמוהו מארי מתניתין אין עני אלא מן התורה ומן המצוות, דעתרא דבר נש אורייתא ומצוות.

ובגין דא, כבד את יי' מהונקה, ולא תשתדל באורייתא, כדי להתגדל בה. כמה דאוקמוהו חבריאי, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לח) גדלו ליי' אתי. כבד את יי' מהונקה, כבן דאיהו חייב ביקרא דאבוי ואמיה.

בגין דאיהו משותף מתריז טפין, דמנהון נוצר בר נש. מטפה דאבוה, חורו דעיניו, וגרמין ואברין. ומטפה דאמיה, שחור די בעיניו, ושערא ומשכא ובשרא. ורביאז ליה באורייתא, ועובדין טבין.

דבר נש חייב ללמד בנו תורה, דכתיב, (דברים ו) ושננתם לבניך. ואי לא אזליה ליה אורייתא ופקודיו, כאילו עבד ליה פסל, ובגין דא לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה, ומבזה אבוי ואמיה, וגוזל מניה כמה ברבאן. דהואיל ואיהו עם הארץ, חשיד איהו על בלא, ואפילו על שפכות דמים, וגילוי עריות, ועבודה זרה. דמאן דאיהו עם הארץ.

ואזיל לאתר דלא אשתמודעון ליה, ולא ידע לכרכא, חשדין ליה דאיהו עובדי עבודה זרה.

רעיא מהימנא

כבד את אביך ואת אמך. כפדהו בכסות נקייה, דהיינו כנפי מצודה, כבד את ה' מהונקה, זו תורה ומצוות. זהו שכתוב ארף ימים בימינה בשמאלה וגו'. שאין אדם עני אלא מן התורה ומן המצוות. נודע, אחר שבאריה בעלי המשנה, אין עני אלא מן התורה ומן המצוות, שעשו של אדם תורה ומצוות.

משום כך, כבד את יי' מהונקה, ואל תשתדל בתורה כדי להתגדל בה, כמו שבאריה החברים, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא גדלו לח' אתי. כבד את ה' מהונקה, כבן שחייב בכבוד אביו ואמו.

משום זה שהוא משתף משתי טפות שמהן נוצר האדם. מהטפה של אביו לבן העינים, ועצמות ואיברים. ומטפה של אמו השחר שבעיניו, ושער ועור וכשר. ומגדלים אותו בתורה ומעשים טובים.

שאדם חייב ללמד בנו תורה, שכתוב (דברים ו) ושננתם לבניך. ואם לא למד אותו תורה ומצוות, כאלו עשה לו פסל, ומשום כך לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה ומבזה אביו ואמו וגוזל ממונו כמה ברכות. שהואיל והוא עם הארץ, הוא חשוד על הכל, ואפילו על שפכות דמים וגילוי עריות ועבודה זרה. שמי שהוא עם הארץ והולך למקום שאין מכירים אותו ולא יודע לכרה, חושדים אותו שהוא עובד עבודה זרה.

תורה יד

לשון רבנו זכרוננו לברכה

תקעו בהדש שופר בפסא וכו': (תהלים פא).

א להמשיך שלום בעולם צריך להעלות כבוד הקדוש-ברוך הוא לשרשו, הינו ליראה, כמו שכתוב (דברים כח): ליראה את השם הנכבד:

ב ואי אפשר להעלות את הכבוד אלא עלידי תורת חסד, ותורת חסד – אמרו חכמינו זכרונם לברכה (סוכה מט:): זהו הלומד תורה על-מנת ללמודה, פי זה עקר כבודו, פמוכא בזהר (יתרו דף סט.): בשעתא דשאר עבוי"ם אתיו ואודן לקדשא ברידהוא, כדיו אסתלק ואתמר שמה דקדשא ברידהוא עלא ותתא, כמו גפי יתרו: בשעתא דאמר יתרו: עתה ידעתי פי גדול ה' מפל האלהים, כדיו אסתלק ואתמר שמה דקדשא ברידהוא. נמצא, זהו כבודו, בשבני-אדם שהם מהויז לקדשה מקרבין את עצמן לפנים מהקדשה, הן גרים שמוגירין, הן בעליית-שוכה, שגם הם היו מבחויז, וכשמקרבין ומכניסים אותם לפנים – זהו כבודו:

ועכשו הכבוד בגלות, פי עקר הכבוד אצל העבוי"ם, ואנחנו בני ישראל שפלים ונבזים, ולעתיד לבוא, שיתגלה כבודו מבין החשה, כמו שכתוב (ישעיהו מ): ונגלה כבוד ה' וכו', פי אז ישו פלם לעבדו שכם אהד, אז יאמרו בגוים לכו ונלכה באור ה' (שם ב). וכבוד נקרא אור, כמו שכתוב (יחזקאל מג): והארץ האירה מכבודו:

ג ואי אפשר לקרב את הגרים עם פעלי התשובה אלא עלידי תורה, כמו שכתוב (משלי ה): יפוצו מעינותיה חוצה, שצריך להשקות אותם שהם מבחויז, להודיע להם הדרך ילכו בה. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (אבות ו): אין כבוד אלא תורה. וזהו (ירמיה טו): אם תוציא יקר מזולל, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (כ"מ פה): אלו שמקרבין בני-אדם לעבודת השם יתברך; פי זהו נקרא מוציא יקר, הינו כבוד, מזולל – מזילותא דגלותא. וזה (תהלים קיג): רם על כל גוים ה'; הינו בשתעבוי"ם מודן ומשבחין לה, אזי: על השמים כבודו – אזי נתעלה הכבוד מהחשה. ואי אפשר לבוא להתעוררות התשובה, הן לרשעי

וישראל, הן לגרים, אלא עלידי התורה, שמאירין להם אל מקום שהם שם, כמו שכתוב: יפוצו וכו' חוצה, חוצה דיקא, פי התורה הם ששים רבוא אותיות, כנגד ששים רבוא נשמות, ויש לכל הנשמות שרש למעלה במחשבה דקדשא ברידהוא, פי ישראל עלו במחשבה תחלה (ב"ר פרשה א). ועלידי זונג הנשמות נבראים נשמות גרים, וכשנתעוררים הנשמות עלידי אותיות התורה שהוציא מפיו ומתנוצצים זה לזה, זה כחינת זונג, שזה מקבל הארה מזה, ועלידי הזונג של התנוצצות הנשמות שבמחשבה נבראים נשמות גרים. גם הפושעיי-ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו (פי נקרא פושעיי-ישראל, נמצא ששם ישראל נקרא על-כל-פנים עליו עדיו, מאחר שנקרא פושעי ישראל), אף-על-פי שחטא, ישראל הוא (סנהדרין מד:); יש לו אחיזה ושרש במחשבה עליונה, ועלידי ההתנוצצות התנוצצין גם שרש נשמתו בין שאר השרשים, ומגיע הארה לזה הפושעי-ישראל משרש נשמתו, ועלידי הארה הזאת הזור בתשובה:

ד וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (נדרים פא): מפני מה תלמודי-חכמים אין בניהם תלמודי-חכמים – מפני שלא ברכו בתורה תחלה; שצריך כל אדם, ובפרט תלמודי-חכם, לברך ולהאיר בלמוד תורתו בשרש הנשמות, הינו במחשבה תחלה, פי שם שרשנו. נמצא, פשמביא הארה וברכה לתוך תחלת המחשבה, ועלידו מתנוצצין ומתברכין הנשמות, נמצא בשממשיך נשמה לבנו, בודאי הוא ממשויך נשמה בהירה וזכה, ועלידי-זה גם בנו יהיה תלמודי-חכם; אבל בשאין מאיר ומברך את התחלה עלידי למודו, אז בשממשיך נשמה לבנו, הנשמה היא בכחינת (שה"ש ה): אני ישנה, ואינה מאירה, מפני זה לא יהיה בנו תלמודי-חכם, וזה מפני שלא ברכו בתורה תחלה, הינו שרש הנשמות, בכחינת: ישראל עלה במחשבה תחלה:

ה ואין אדם זוכה לתורה אלא עלידי שפלות, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (עירובין נד): ומדבר מתנה – שישבר גאותו מארבע בחינות שפלות, פי צריך האדם להקטין את עצמו לפני גדולים ממנו, ולפני בני-אדם בערבו, ולפני קטנים ממנו, ולפעמים, שהוא בעצמו קטן שבקטנים, וצריך להקטין את עצמו כנגד מדרגת עצמו, וידמה בעיניו שהוא למטה ממדרגתו, בכחינת (שמות טז): שבו איש תחתיו:

וזה שאמר רבה בר רביהנא: לדידי הוי לי האי אורזילא ברי-ומא, דהוי בהר-תבור. והר-תבור פמה הוי, ארבעה פרסי. וכי משכא דצוארה תלתא פרסי, וכי מרבעתא דרישה פרסא ופלגא. ורמא

אורזילא בריומא – הינו בחינת כבוד, שהוא בעכו"ם, בולותא. וזה: אור זילא. אור הינו בחינת כבוד, כמו שכתוב: והארץ האירה מכבודו. ולמה נקרא בריומא – כי לא יתגלה הכבוד אלא בביאת משיחנו, וכתוב בה: אימתי יבוא מר – היום; היום אם בקלז תשמעו (כמשארז"ל סנהדרין צח.); ובכל יום מוכן הכבוד לצאת מזולותא. ותוה בהריתבור – שראה שהעלאת הכבוד תלוי בזה שאדם משבר גאותו; כפי השתפרות גאותו, כן הוא העלאת הכבוד, כי כבודו נתעלה עלידי התורה כנ"ל, ואין אדם זוכה לתורה אלא עלידי שפלות, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: וממדבר מתנה. וזה: הר תבור – הר לשון גדלות, כמו שכתוב (תהלים ל): העמדת להררי עז, ותבור לשון שבירה.

והר תבור פמה הוה ארבע פרסי – הינו ארבע בחינות שפלות הנ"ל, שצריך להקטין לפני צדיקים, בינונים, רשעים, ולפני מדרגת עצמו, ושידמה בעיניו כאלו לא בא עדין לפני מדרגתו שהוא בה. וזה: הריתבור ארבע פרסי – ששבירת הגדלות הם בארבע בחינות הנ"ל. ומשכא דצוארה תלתא פרסי – זה בחינת הדברים שדרך בניאדם להתגדל בהם, הם שלשה דברים, וצריך לשמור את עצמו מהם, כמו שכתוב (ירמיה ט): אל יתהלל חכם בהכמתו וכו', והם שלש בחינות: חכם, גבור, עשיר. והגדלות נקרא משכא דצוארא, בבחינת (תהלים עה): תדברו כצואר עתק. ומרבעתא דרישה פרסא ופלגא – זה בחינת זיוג, הנעשה בראשית המחשבה. מרבעתא – לשון זיוג, כמו שכתוב (שם קלט): ארחי ורבעי; ועלידי זיוג הזה נעשה פרסא ופלגא; פרסה זה רמוז על המשכת הנשמות לבניהם, זה מכנה בשם פרסה שלמה; והתנוצצות שהנשמות מתנוצצין ומאירין ומעוררין את הפושעיישראל בתשובה ומולידין נשמות גרים, זה מכנה בשם פלגא, כי עדין רחוקים מהקדשה מאד ויכול להיות להם מניעות רבות, וצריך להם וגיעות רבות כדי להפשיט מהם הבגדים צואים שהלבישו, כמו שכתוב (זכריה ג): הסירו הבגדים הצואים; כי אלו הבגדים הצואים הם מונעים אותם מלחזור לקדושיברוךהוא, והם מפסיקים כמו נהר המפסיק, שאי אפשר לחלוף דרך אותו הנהר, וצריך להשליך הבגדים הצואים. וזה: רמא בופתא וסכרא לרדדא – עלידי שמפשיטין ומשליכין מעליהם הבגדים הצואים, נתבטלים כל המניעות והמסכים המבדילים בינם לבין הקדשה. וזה: וסכרא לרדדא – כי תירדן מפסיק בין קדשת ארץישראל לחוץ לארץ. ובשביל זה נקראים בשם פלגא, כי עדין צריך להשליך מהם הבגדים הצואים, כדי להסיר המפסיקים והמונעים והמסכים המבדילים בינם

לבין הקדשה. אבל, אלו הנשמות שתלמידיחכמים ממשיכין לבניהם כנ"ל, זה מכנה בשם פרסה שלמה, כי אין להם מסכים המבדילים. וזה: ובפדתו – בפדתו בכסות נקי, (כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק: ולקדש' ה' מכובד וכו'). כסות נקי – הינו להשליך הבגדים הצואים, כי זה עקר כבוד השם ותכרה, אם תוציא יקר מזולל, להחזיר בניאדם בתשובה ולהמשיך נשמות הגרים. וגרים שמתגורין הם באים תחת כנפי השכינה, ובשביל זה נקרא גרצדק (כמוכא בהקדמת הזוהר דף ו). וזה שמוכא בזהר (יתרו ברעיא מחימנא דף צג.). כסות נקי דא כנפי מצוה, הינו שכונה, הנקראת מצוה, בבחינות (תהלים קיט): כל מצותיה צדק. וזה: ובפדתו; שזה עקר כבודו, שיכנים גרים תחת כנפי השכינה כנ"ל:

ו וכל אחד לפי בחינתו יכול לידע העלאת הכבוד לשרש היראה. לפי הכבוד שמכבד את יראייהשם, כן עלה הכבוד לשרשו, כי שם שרש הכבוד, בבחינת (שם טו): ואת יראי ה' יכבד. כי כל זמן שהכבוד הוא בגלות, כל אחד לפי בחינתו, הוא מזולל ביראי ה', וכל אחד לפי תקונו את הכבוד, כן הוא מכבד יראי ה':

ז ועקר הדבר – שיכבד יראי ה' בלב שלם, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (קידושין לב): דבר המסור ללב, נאמר בו ויראת מאלקוד; ושם עקר הכבוד, כמו שכתוב (ישעיהו כט): בשפתיו כבודני ולבו רחק ממוני:

ח בשמחזיר הכבוד לשרשו, הינו ליראה כנ"ל, ואז נשלם פגמי היראה, ואז זוכה לשלום. ויש שני מיני שלום: יש שלום בעצמיו, כי תחלה צריך אדם לראות שיהיה שלום בעצמיו, כי לפעמים אין שלום, כמו שכתוב (תהלים לח): אין שלום בעצמי מפני חטאתי; ועלידי היראה, זוכה לשלום בעצמיו, כמו שכתוב בזהר (יתרו דף עט.): באתרא דאית דחילא, תמן תשתבח שלמתא, כמו שכתוב (שם לד): כי אין מחסור ליראיו. כשיש שלום בעצמיו, אז יכול להתפלל. כי עקר התפלה עלידי היראה, בבחינת (מושלי לא): אשה יראת ה' היא תתהלל, כי התפלה במקום קרוב*, ובקרנן כתיב בה (ויקרא כא): כל אשר בו מום לא יקרב; וכשאין בו מום, הינו באתרא דאית דחילא, אזי יקרב לעבד עבודתו תפוח. וזה שכתוב בנה (שמואלא א): ונהנה מדברת על לבה – עלידי היראה וכתה לתפלה, כי עקר היראה הוא בלב כנ"ל, ועלידי תפלה זוכה לשלום הכללי, הינו שלמות העולמות, כי על שם זה תפלה נקרא קרבו, על שם קרוב העולמות לשלמותן:

ט וזה שאמר רבה בר בריה: אמר לי ההוא טיעא: תא ואתוי לך היכי דנשקי ארעא ורקיע בהדי. אזלי והוא, דעביד בוי בוי. שקלית לסלתאי ואנחתיה בכותא דרקיעא. בהדי דמצלינא בעותא ולא אשפחיתה. אמרי: איכא גנבא הכא. אמר לי: גלגלא דרקיע הוא דהדר. נטר עד למחר כי השתא, ומשפח לה:

דנשקי ארעא ורקיעא – זה בחינת שלום בעצמיו. ארעא זה בחינת גוף, רקיעא זה בחינת נשמה, כמו שכתוב (תהלים נ): יקרא אל השמים מעל – זה הנשמה; ואל הארץ – זה הגוף (סנהדרין צא:). וכשיש ביניהם שלום, עלידיניה: עבידי בוי – עלידיניה נעשה תפלה, כנ"ל, בבחינת (דניאל ו): וכיון פתיקן לה בעליתה. ושקלית לסלתאי ואנחתיה בכותא דרקיע – סלתא זה פרנסה, כמו מי שיש לו פת בסלו (יומא עד:), הינו שלא רצה לעסק בשום עסק מעסקי עולם הזה, רק בשביל נשמתו. גם כל תפלותיו לא היו אלא בשביל לקשר נשמתו, אפלו אלו תפלות המפרשים בתפלה שהם לצרף הגוף, כגון רפאינו וברך עלינו ושאר צרכי הגוף, לא היה פונתו של רבה בר בריה: בשביל גופו, אלא בשביל נשמתו, שהיה מכון לפרנסת נשמתו ולרפואתה. וזה: ושקלית לסלתאי ואנחתיה בכותא דרקיע – ששקל לתפלה שהוא לצרף הגוף, ואנחה בתפלה, הכל לצרף נשמתו, כי ממילא בשנתקן שם ברוחניות, נתקן גם בגשמיות. ועד דמצלינא בעותי לא אשפחה – הינו אחר-כך לא מצא כדי פרנסתו, אף-על-פי שתקן ברוחניות, אף-על-פיכך לא נמשך לו שפע בגשמיות. אמר: איכא גנבא הכא, שגנבים השפע שלי. השיב לו: גלגלא דרקיע דהדרא – הינו גלגולין דנשמתין, היא הגורמת שאין לצדיק כדי פרנסתו, כמו שכתוב גבי רבי פדת (תענית כה:): אי בעית דאחרוב עלמא, ואפשר דאיכרית בשעתא דמוזנא: וזה (בראשית ו): קנים תעשה לתבת. איתא במדרש (ב"ר פרשה לא): מה קנים מטהרין את המצרע, אף תבתך מטהרתך. המצרע, זה: נרנן מפריד אלוף (משלי טז), ומפריד בין איש ואשתו, ועלידיניה: ביד ישב (ערכין טז), וקנים מטהרים אותו; אף תבתך, הינו תבת התפלה, מתקנין את המחלקת ועושה שלום הכללי, שלום בכל העולמות. וזה שפוסקין התפלה בשלום:

י וזה פרוש תקעו – לשון שלום, כמו שכתוב (ישעיהו כב): ותקעתיו יתד במקום נאמן. בהדש שופר – בהתפארות חדש, הינו התעלות כבודו עלידי התקרבות הגרים או בעלי-תשובה. בכסא – זה בחינת יראה, שהוא שרש הכבוד; וכסא לשון התפוסא, שזה בחינת: "דבר המסור ללב, נאמר בו ויראת מאלקיך", שזה הדבר מכסה מעין כל. ליום – זה בחינת שלום בית, כי יום הוא

בחינת אור, כמו שכתוב (בראשית א): ויקרא אלקים לאור יום, ואור הוא שלום בית, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת כג:): גר-שבת קודם לקדוש היום, כי שלום בית קודם. חגנו – זה בחינת תפלה, עבודה, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (פסחים קיח:): למה נסמכה פרשת עפ"ם למועדים, לומר: כל המבזה את המועדות, כאלו עובד עבודת אלילים. נמצא, שמירת המועד זה בחינת עבודה תמה, ואין עבודה אלא תפלה, ועלי ידי תפלה יבוא לשלום הכללי כנ"ל. נמצא, מי שרוצה להמשיך שלום הכללי, צריך להעלות הכבוד לשרשו, הינו ליראה, ועלי ידי היראה הוא זוכה לשלום-בית, ועלידי שלום-בית הוא זוכה לתפלה, ועלידי תפלה הוא זוכה לשלום הכללי:

יא זאת התורה שיש על פסוקים אלו (תהלים קמח): טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו וכו'. טוב ה' לכל – זה בחינת תפלה, שפאמין בה, שהקדוש-ברוך-הוא טוב לכל – הן לרפואה, הן לפרנסה, הן לכל הדברים. כשפאמין כה, בודאי יהיה עקר השתדלותו בטר קדשא-ברוך-הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות; כי מי שאין מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, צריך להשתדל אחר תחבולות רבות. למשל, כשצריך לרפואה, צריך להשתדל אחר עשבים רבים, ולפעמים אלו עשבים הצריכים לו אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למכתו. אבל הקדוש-ברוך-הוא טוב לכל המפות לרפואתם, והוא בנמצא תמיד, כמו שכתוב (דברים ד): מי פה? אלקינו בכל קראנו אליו. ועלידי התפלה זוכה לשלום הכללי. וזה: ורחמיו על כל מעשיו; הינו שרחמי השם יתברך יתמשך על כל הברואים, וכל הברואים ירחמו אחד על חברו, ויהיה שלום ביניהם, כמו שכתוב (ישעיהו יא): וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו', לא ירעו ולא ישחיתו, כי יהיה שלום ביניהם. וזה: ורחמיו על כל מעשיו, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת קנא:): כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים, כמו שכתוב: ונתן לך רחמים ורחמך. ואחר-כך מפרש הפסוק איך יזכה לתפלה – עלידי שלום-בית יהא שלום בעצמיו, בין גוף ונפשו כנ"ל. וזה: יודוך כל מעשיך. מעשיך זה בחינת נפש, עשייה, בחינת גוף; וחסידיך יברכוכה – חסידיך זה בחינת נפש, כמו שכתוב (משלי יא): גמל נפשו איש חסד. ואחר-כך מפרש הפסוק, איך יזכה לשלום בית – עלידי שיעלה כבוד השם יתברך לשרש היראה, הנקראים גבורות. וזה: כבוד מלכותך יאמרו – שיתגלה כבודו ויתעלה לשרשו; וזה: ונבחרתך ידברו. ונבחרה זה בחינת יראה, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נט:): ואלקים עשה שיראוי מלפניו – אלו רעמים, וכתוב (איוב כו): ורעם גבורותיו מי יתבונן: (מסומן יב עד כאן – לשונו ז"ל)

יב וזה בחינת מצות גר'חנכה, שמצותה להדליק סמוך לפתח הבית. כי הדלקת הנר הוא בחינת הארת הכבוד, בחינת: והארץ האירה מכבודו כנ"ל, ועל כן מצותה להדליק סמוך לפתח הבית – דא פתחא עלאה, בחינת יראה, הינו להתחזיר הכבוד לשרשו, דהינו ליראה כנ"ל. ואומתי עולה הכבוד, בשמחזירין בניאדם בתשובה ועושים בעלייתשובה וגרים, שזה עקר כבודו כנ"ל. וזהו שזמן הדלקת גר'חנכה, שהוא הארת הכבוד, הוא משעת יציאת הפוכבים, עד שתכלה רגל מן השוק (שבת כא: ובש"ע סי' תרעב). יציאת הפוכבים זה בחינת (דניאל יב): מצדיקי הרבים בפוכבים; דהינו שהם מצדיקי הרבים ועושים בעלייתשובה וגרים, שעלידידיה מאיר הכבוד והחזר לשרשו, שהוא היראה כנ"ל, ועלידידיה זוכין לשלום, ונתבטל המחלקת כנ"ל. וזהו: עד שתכלה רגל מן השוק (השוק הוא מקומות ההיצונים). רגל זה בחינת: נרגן מפריד אלוף הנ"ל, דהינו בעלי לשון הרע ומחלקת, ההולכים ומרגלים ומדברים רכילות ולשון הרע ועושים מריבה ומחלקת בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, בחינת (תהלים טו): לא רגל על לשונו. וזהו שצריכין להאיר ולהדליק גר'חנכה סמוך לפתח, דהינו להאיר הכבוד ולהחזירו לשרש היראה כנ"ל, עד שיוכח לשלום ויבטל ויכלה ה"נרגן מפריד אלוף". וזהו: עד שתכלה רגל מן השוק – שיתבטל בעלי לשון הרע ורכילות, אשר רגל על לשונם, ויתרבה השלום בעולם: ועלידי השלום זוכין לתפלה ועלידי זה זוכין לשלום הכללי, שלום בכל העולמות. ואזי בשזוכין לשלום הכללי, אזי יתבטל כל המושא ומתן מן העולם, כי כל המושא ומתן שבעולם הוא מהעדר השלום, כי אי אפשר שיהיה רצון המוכר והקונה שונה, כי זה רוצה למכור וזה רוצה לקנות, ואם היה רצונם שונה, לא היה אפשר שיהיה נעשה שום מושא ומתן. נמצא, שכל המושא ומתן והסחורות הוא רק עלידי בחינת מחלקות, שאין שלום בין הרצונות. וזה בחינת (בראשית יג): ויהי ריב בין רעי מקנה אכרם ובין רעי מקנה לוט, והפגעני אז בארץ. כנעני, בחינת סוחר, כמו שפרש רש"י על פסוק (הושע יב): כנען בידו וכו', הינו עלידי בחינת ריב ומחלקת, בחינת: ויהי ריב וכו', עלידידיה: והפגעני אז בארץ – עלידידיה יש סוחרים ומושא ומתן בעולם; אבל לעתיד לבוא, שיהיה השלום המפלא בעולם, כמו שכתוב: וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי; אזי יתבטל המושא ומתן, כמו שכתוב (זכריה יד): ולא יהיה כנעני עוד כנ"ל. וזהו גם כן בחינת: עד שתכלה רגל מן השוק, הינו שמצוה להדליק גר'חנכה עד שתכלה רגל מן השוק, הינו בחינת שלום, שנעשה עלידי החזרת הכבוד כנ"ל, עד שיתבטל כל המושא ומתן כנ"ל. וזהו: עד שתכלה רגל מן השוק – שלא ישאר שום רגל בשוק, כי יתבטל כל המושא ומתן עלידי השלום כנ"ל:

יג שיד לעיל: לפי הכבוד שמכבד יראי ה', כן עלה הכבוד לשרשו. כי כל זמן שהכבוד הוא בגלות, כל אחד לפי בחינתו, כן הוא מזולל ביראי ה', וכל אחד לפי תקונו את הכבוד, כן הוא מכבד יראי ה' וכו', ועלידי זה, הינו עלידי הכבוד שמכבד יראי ה', שהוא בחינת החזרת הכבוד לשרשו, דהינו ליראה, עלידידיה זוכין לשלום, כמבאר לעיל היטב. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קיט:): המבזה תלמידהכם, אין רפואה למפתו; כי המבזה תלמידהכם ומזולל יראי ה', נמצא שפוגם בכבוד ואינו מחזירו לשרש היראה, ואזי אין זוכה לשלום, ועל כן אין רפואה למפתו, כי כל החולאת באין עלידי בחינת מחלקת, כי כל החולאת הם בחינת מחלקת, שאין שלום בעצמיו והיסודות מתגברין זה על זה ואין מתנהגים בשלום, במוג השונה, ועלידידיה בא חולאת, כידוע. ועל כן בשמבזה תלמידהכם ופוגם בשלום, על כן אין רפואה למפתו כנ"ל, כי עקר הרפואה – עלידי השלום כנ"ל, בבחינת: שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו (ישעיהו נז):

גם בעת אמירת התורה הנ"ל הזכיר רבנו ז"ל מאמר רבותינו זכרונם לברכה: אין מספידין בהנכה (שבת כא: ובש"ע סי' תר"ע), ואינו זוכר מה שפרש בו. (והנראה לעניות דעתי, כי ההספד הוא בשביל לתקן הסתלקות הכבוד, שנפגם עלידי הסתלקות הצדיק הזה, שהיה מצדיק את הרבים, שעלידידיה עקר הארת הכבוד כנ"ל, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: הספדא יקרא דחיי או יקרא דשכבי (סנהדרין מו:). ועל כן בהנכה אין מספידין בו, כי אז מאיר הכבוד עלידי גר'חנכה כנ"ל).

לעיל: וזהו: ולפני כבוד ענוה (משלי טו); כי עלידי ענוה זוכין לכבוד, כמבאר לעיל, שעקר התעלות הכבוד הוא עלידי גרים ובעלייתשובה שעושים, וזה זוכין עלידי תורת חסד וכו', ולתורה אי אפשר לזכות, כי אם עלידי ענוה וכו', כמבאר לעיל. נמצא, שאי אפשר לזכות לכבוד דקדושה, כי אם עלידי ענוה, וזהו: ולפני כבוד ענוה כנ"ל:

יסוד הענין – המשה דברים: להתחזיר כבוד ליראה, ויראה אל הלב, ושלום הכללי, ושלום הפרטי:

להחזיר בניאדם בתשובה, שזה בחינת אם תוציא יקר מזולל כנ"ל – הוא תקון קרי, אתנו דדין פאתנו דדין:

שנעשה ממנו דעת תורה וקיום מצוות הוא עיקר העשירות ופרנסת הנשמה המכבד אותו יתברך, וזהו כבוד את ה' מהונך זו תורה ומצוות. זהו שכתוב אורך ימים בימינה שהיא תורת חסד בחינת יפוצו מעיינותיך הוצה לקרב הרחוקים שעל ידי זה בשמאלה עושר וכבוד, שעושר ניצוצות הדעת מעלה כבוד לשורשו, וזה העושר הוא בצד השמאל שהם דיני התורה שמקיים שהם המצוות שהוא בחינת שכניה כנ"ל בחינת מלכות בחינת דינא דמלכותא. שאין אדם עני אל מן התורה והמצוות, שמהם פרנסת הנשמה, בחינת סתלא דרקייע, שהם הדעת האמתית להיות מחובר ודבוק בו יתברך ביראה. שמהם השלמת החסרון הגשמי בחינת אין מחסור ליראיו. נודע זה הדבר בעצמו לדעת באמת מי הוא עני, וגדלה פרנסת הנשמה בדעת הלומדים, אחר שבארוה בעלי המשנה, אין עני אלא מן התורה והמצוות, שהחכמים מכנסים בנו שורש הדעת, לדעת באמת מה היא עשירות, שעושרו הרוחני של אדם הם תורה ומצוות. כנגד קב"ה ושכינתיה איך ואמך, בחינת תורה כנגד ז"א ומצוות שהם צדק כנגד השכינה. שמכבדם מעושרו. שהם התורה והמצוות הונג, שאת זה ההון צריך להשיב לבעליו הוא יתברך בעצמו, לכבדו בתורה ומצוות ובענוה ולב יראה באמת. ומשום כך כבוד את איך את הקב"ה מהונך, היא דעת התורה והמצוות כנ"ל.

ובגין דא, כבוד את יי' מהונך, ולא תשתדל באורייתא, כדי להתגדל בה. כמה דאוקמוה חב"י, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לה) גדלו ליי' אתי. כבוד את יי' מהונך, כבן דאיהו חייב ביקרא דאבוי ואמיה. מפני כך שהתורה היא העושר שממנו הכבוד האלוקי מתגלה, אך צריך לדעת שיש בזה בחירה, כי גם בעושר התורה יכול להיות בחינת עושר שמור לבעליו לרעתו, לכן יש להזהר בזה, כי הלימוד והקיום צריכים להיות בבחינת כסות נקי בלב נקי, בלי מניעות המחשבות זרות בחינת כגדים הצואים שאינם לכבוד ה', לכן כבוד את ה' מהונך, ולא תשתדל בתורה כדי להתגדל בה כדרך העשירים הלוקחים הכבוד לעצמם ומעושר שניתן להם כפיקדון להשפיע חסד לעניים, אשרי משכיל אל דל ועני לתת לו דעת תורה, שהיא עיקר כבוד ה' יתברך הבא מן הרחוקים השבים. כמו שבארוה החברים המחוברים זה לזה בענוה בלי להתגדל זה על זה חברים יראי שמים, חבר אני לכל אשר יראוך, המעלים הכבוד לשורש היראה, ואמרו, ואל תעשם את דברי התורה עטרה וכתר להתגדל בהם להגדיל כבודך בד' בחינות בחינת משכא דצווארא תלתא פרסי, שהם בחינת דברים שבני אדם להתגדל בהם, חכם גיבור ועשיר, חכם להבין התורה גיבור על יצרו בקיום המצוות לא תעשה ועשיר בקיום מצוות עשה ובקיאות בתורה גם בזה אל תתגדל למרות שהם רוחניים, ולא תאמר בלבך המכוסה כוונה לא נקיה, אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא עורר בלימודך את התורה תחילה, את שורש הנשמות, שנבראו לעשות רצונו יתברך, כי התורה המורה על רצונו ניתנה לנשמות ישראל כדי שכולם יחדיו בענוה יגדילו שמו הנכבד, בחינת גדלו לה' איתי כולם בענוה ויראה כנ"ל. כבוד

כבוד את איך ואת אמך. כבדהו בכסות נקיה, דהיינו כנפי מצוה, (משלי ג) כבוד את ה' מהונך, דא תורה ומצוות. תרא הוא דכתיב, (משלי ג) אורך ימים בימינה בשמאלה וגו'. דעני לאו איהו פר נש, אלא מן התורה ומן המצוות, אשתמודע, דבתר דאוקמוה מארי מתניתין אין עני אלא מן התורה ומן המצוות, דעתרא דבר נש אורייתא ומצוות. – כבוד את איך ואת אימך, דהיינו כבוד את הקב"ה על ידי כבוד השכינה. ואיך תעשה זאת? כבדהו על ידי עליית הכבוד לשורשו, דהיינו העליית הכבוד ליראה את השם הנכבד, כי הכבוד האמתי מגיע רק לו יתברך וכן על גם ידי כבוד תלמידי חכמים בלב שלם באמת, כמו שדרש ר' עקיבא את ה' אלוך תירא, את לרבות תלמידי חכמים, כי הם היודעים והמקיימים רצון מלך הכבוד אשר בתורה, נמצא המכבדם מכבד הוא את רצון המלך, וכבודו זהו רצונו, דהיינו שנעשה רצונו. ועיקר הכבוד הוא דייקא מהרחוקים החוזרים בתשובה והגרים, החוסים תחת כנפי השכינה, כמו שנאמר כד אתי יתרו כדין אסתלק ואתייקר שמוא עילאה דקב"ה, בכסות נקי, שזוכים על ידי תורת חסד בענוה של התלמיד חכם, העוסק בתורה לשמה ומעורר את המחשבה תחילה שבתורה, ומעורר התנוצצות זיווגי האותיות והנשמות בעולמות העליונים, שעל יד זה מתעוררים למטה הרחוקים לחזור בתשובה ולהיות יגעים לחסור מעצמם הבגדים הצואים של עברות שעשו בעבר טרם התשובה, שהם המונעים מהם להתקרב לקדושה לקבל אור השם שהוא הכבוד המאיר את השכינה שבקרבתם, בחינת הארץ שהיא השכינה האירה מכבודו, ועל ידי יגיע כוונת המצוות בנקיון הלב היראה זוכים להתנקות מן הבגדים והצואים וזוכים לבגדים נקיים, ומהו כסות נקי שהוא דבר המכוסה, המסור ללב הנקי המכוסה מעין כל, דהיינו כנפי מצוה, דהיינו שהגרים ובעלי תשובה חוסים ומכוסים בלבוש השכינה, שהם המצוות שהם רצון ה' וכבודו, שזוכים ללמוד ולקיים אותם בטוהרה וענוה. כי המצוה היא השכינה, כמו שכתוב כל מצוותך צדק, שהיא המלכות כידוע, בחינת שכינה, כי המקיים המצוות בלב שלם ביראה, מוגלה כי הקב"ה, מלך מלכי המלכים הוא מלך עליו, משגיח עליו ומשפיע בו חיים ודעת ושוכן בקרבו, ואדם על ידי זאת ההתבוננות, מקיים המצוות ביראה ואהבה המסורים ללב, שהם כנפי המצווה, שאתם עולה להדבק בו יתברך ביתר שאת לכן. כבוד את ה' מהונך, כי בעשירות הגשמית וכן הפרנסה הרוחנית של הנשמה שהיא הדעת תורה שמקבלים ממנו יתברך, בהם מלוכשים הניצוצות של הגרים הרחוקים החוזרים בתשובה, כי על ידי התנוצצות הנשמות שמעורר התלמיד חכם בלימודו מתעוררים הניצוצות לשוב, וזהו ההון המתאסף לכבוד ה', כי אמנם רבי היה מכבד עשירים לרמוז להם שהכבוד העליון במלוכש אצלם, אך הם צריכים לעלות כבודם ועשירות הניצוצות המופקד בידם למען כבוד ה', לתמוך בתלמידי חכמים יראה ה' ולכבדם בצדקה מהונם, כי על ידי זה החסד יכולים התלמידי חכמים לעסוק בתורת חסד להאיר הוצה לרחוקים ממעיינות העיון הנובע, וזה ההון של שנעשה ממנו צדקה

את (שכינתה) ה' (קב"ה) מהונך, מעושר תורתך שלמדת בנקיות כנ"ל. כבן שחוב בכבוד אביו ואמו. אשר נתנו לו חיים, וכבדם יאריך ימי חייו, כך יכבד ה' מקור חיים המשפיע לו פרנסת הגוף והנשמה בתורה ומצוות למען שמו יתברך.

בְּגִין דְּאִיהוּ מְשֻׁתָּף מִתְרִין טְפִין, דְּמִנְהוּן נִזְרָר בְּר נָשׁ. מְטַפָּה דְּאִבּוּהּ, הַוְרִי דְּעֵינֵינוּ, וְגַרְמִין דְּאִבְרִין. וּמְטַפָּה דְּאִמִּיהּ, שְׁחֹר דִּי בְּעֵינֵינוּ, וְשַׁעֲרָא וּמְשַׁבָּא וּבְשָׂרָא. וְרַבִּיאוּ לִיה פְּאֹרְרִיתָא, וְעוֹבְדִין טְבִין. – מַפְנֵי שְׁהוּא הָאָדָם מְשֻׁתָּף מִשְׁתֵּי טִיפּוֹת, בְּחִינַת יְמִין וּשְׂמָאל שְׁבַתְּוֵה כְּנ"ל וּבְחִינַת שְׂמִיא וְאַרְעָא בְּחִינַת נִשְׁמָה וְגוֹף, שְׂמָהָם נִזְרָר הָאָדָם, עַל יְדֵי זְיוּג הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַנִּשְׁמוֹת וְאוֹתוֹת הַתּוֹרָה בְּמַחֲשֶׁבֶה תְּחִילָה, בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן שְׂמָהָם נִמְשָׁךְ הַתְּנוּצְצוֹת הַנִּשְׁמוֹת לְמַטָּה. מְטִיפָה שֶׁל אֲבִיו הַבָּא מִן הַיְמִין, הַלּוֹבֵן שֶׁל הַעֵינֵינִים שְׂמָשׁ הַחֲכֵמָה לְהַשִּׁיג דַּעַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת וַיִּפְקְחוּ עֵינֵיהֶם עַל שֵׁם הַחֲכֵמָה נְאֻמָּה, וְעֲצֻמוֹת וְאַבְרָם, לְקִיָּם הַמִּצְוֹת שֶׁכִּנְגַד הָאֲבָרִים בְּקוּמָה שְׁלֵמָה וּפְנִימִיּוֹת וְעֲצֻמוֹת וְכוּונַת הַלֵּב, שׁוֹה בְּחִינַת אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָה, בְּחִינַת הַחֲכֵמָה תְּחִיָּה. וּמְטַפָּה שֶׁל אִמּוֹ, מִצַּד הַשְׂמָאל וְהַדִּין וְהַעוֹשֶׁר וְהַכְּבוֹד, שְׁחֹר אֲשֶׁר בְּעֵינֵינוּ, וְשַׁעֲרָא וְעוֹר וּבְשָׂרָא, שְׁהֵם בְּחִינַת הַיְצוּנוּת הַגּוֹף בְּחִינַת אֲרַעָא בִּיחַם לְשְׂמִיא וּפְרַנְסַת הַנִּשְׁמָה, וְאוֹלֵי הַשַּׁעֲרוֹת הֵם בְּחִינַת שִׁיעוּרֵי הַמִּצְוֹת הַמְקַבְּלִים מִן הַלּוֹבֵן וְהַחֲכֵמָה, וְעוֹר הַמַּחְזִיק וְהַמְגִן וְהַמְכַסֶּה וּבְשָׂרָא הַשּׁוֹר עַל הַעֲצֻמוֹת וּמְזוּי הַגּוֹף, שְׁהֵם בְּחִינַת כְּנָפֵי הַמִּצְוֹת שְׁבָהֶם מְלוּבֶשֶׁת הַתּוֹרָה, וְכֵן הַנְּהַגַת הַשֵּׁם שִׁישׁ בְּבְחִינַת שַׁעֲרָא וְעוֹר וּבְשָׂרָא, וּמְזוּי רְצוּנוֹת הַעוֹלָם וְהַמְבַעֵשׂ וְשׁוֹמֵר עַל קוּמָתוֹ וּמְכַסֶּה אוֹר הַכְּבוֹד לְמַעַן מַלְכוּתוֹ יִתְבַרֵּךְ, כֹּל זֶה נִרְמָז בְּטִיפּוֹת אֵב וְאֵם וַיֵּשׁ לוֹ לְכַבֵּד שִׁיעוּרֵי אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי שִׁיּוּכַל לְכַבֵּד אֶת ה', וְהַחֲרוֹרִים נִתְּנוּ לוֹ הַגּוֹף הַנִּשְׁמִי וּפְרַנְסַתוֹ וּמְגַדְלִים אוֹתוֹ הַבֵּן בְּפְרַנְסַת הַנִּשְׁמָה בְּתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְשֵׁם שְׂמִיָּם. וְכֹל זֶה כְּאֻמּוֹר עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים תְּלִמִּידֵי הַחֲכָמִים הַמְעוֹרְרִים בְּלִימוּדָם זְיוּג הָאוֹתוֹת.

דְּבַר נֶשׁ חַיִּיב לְלַמֵּד בְּנֵי תוֹרָה, דְּכֵתִיב, (דְּבָרִים ו') וְשִׁנְנַתֶּם לְבָבְךָ. וְאִי לֹא אוֹלֵיף לִיה אוֹרִייתָא וּפְקוּדֵי, כְּאִילוּ עֶבֶד לִיה פֶּסֶל, וּבְגִין דָּא לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל. וְעֵתִיד לְהִיּוֹת בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵד, וּמְבַזָּה אֲבִיו וְאִמִּיהּ, וְגוֹזֵל מִנִּיהּ כְּמָה בְּרַבָּאן. דְּהוּאִיל וְאִיהוּ עִם הָאֲרִין, חֲשִׂיד אִיהוּ עַל בְּלָא, וְאִפִּילוּ עַל שְׂפִיכוֹת דְּמִיָּם, וְגִילּוּ עֲרִיּוֹת, וְעוֹבְדֵי זָרָה. דְּמָאן דְּאִיהוּ עִם הָאֲרִין. וְאִזִּיל לְאַתֵּר דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעוּן לִיה, וְלֹא יִדַע לְבְרַבָּא, חֲשִׂדֵּינָן לִיה דְּאִיהוּ עוֹבְדֵי עוֹבְדֵי זָרָה. (ע"כ רַעִיא מְהִימְנָא). – שְׁחִיב אָדָם לְלַמֵּד בְּנֵי תוֹרָה, שְׁכַתוֹב וּשְׁנַתֵּם לְבַבְךָ, שִׁיְהוּ הַדְּבָרִים מוֹחַדִּים וְכַרְוִרִים בְּדַעְתָּ, וּמוֹחַדִּים בְּכוּוֹנָה נְקִיָּה וְטַהוֹרָה לְמַעַן כְּבוֹד ה'. יִדַע כְּרוֹר מַה רְצוּנוֹ יִתְבַרֵּךְ וְזֶה עַל יְדֵי שְׁחִמְשִׁיךְ לְבַנו נִשְׁמָה שֶׁל תְּלִמִּיד חֵם עַל יְדֵי שְׂאֵבָא בְּעֲצֻמוֹ מַחֲשִׁיב כְּבוֹד ה' וְרְצוּנוֹ וְמַעוֹרֵר בְּלִימוּדוֹ אֶת הַמַּחֲשֶׁבֶה תְּחִילָה וְזְיוּג הָאוֹתוֹת לְמַעַלָּה בְּלִמּוֹדוֹ בְּעֵנוּהָ וְכוּוֹנָה טַהוֹרָה לְעֲשׂוֹת רְצוֹן ה' לְגוֹלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבַרֵּךְ. וְאֵם לֹא לְמַד אוֹתוֹ תוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁהֵם הַחִיּוֹת הַפְּנִימִית הַמַּחִייה הַיְצוּנוּת, בְּחִינַת הָאֲרִין הַיְצוּנוּתִית הָאִירָה מִירָאָת כְּבוֹדוֹ הַפְּנִימִי הַמְסוּר לְלֵב, שְׁהֵם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת גַּם כֵּן בְּחִינַת הַלְבָן וְהַשְּׁחֹר שֶׁבְּגוֹף שֶׁל בְּנֵם, וְאֵם לֹא לְמַד בְּנֵי כִי בְּעֲצֻמוֹ לֹא הַחֲשִׁיב הַכְּבוֹד שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמִים אִזִּי כְּאִילוּ עֲשֶׂה אוֹתוֹ פֶּסֶל, וְדַמוֹת הַיְצוּנוּת לֹא חִיּוֹת אִמִּיתִי נִשְׁמִתִּי, וּמְשׁוּם כֵּן מִצַּד הַבֵּן כְּתוּב

כְּבֹד אֶת אֲבִיךָ וְאִמְךָ אִם יִתְּנוּ לָךְ גּוֹף נִשְׁמָה וְעִשְׂרוֹת תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׂאֵם לֹא יִתְּנוּ עֲלֵיהֶם נְאֻמָּה מִצַּדָּם, לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל. לָךְ דִּיקָא שְׁלֹא חֲשַׁבּוּ לְחַנֵּךְ בְּנֵם לְמַעַן כְּבוֹדוֹ אִלָּא לָךְ לְעֲצֻמְךָ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּנֵם דִּיקָא בְּחִינַת פֶּסֶל. וְעֵתִיד לְהִיּוֹת בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵד, וּמְבַזָּה בְּלִיבּוֹ וּמַעֲשִׂיוֹ אֲבִיו וְאִמּוֹ בְּמִקּוּם לְכַבֵּד, כִּי לֹא הָאִירוּ בּוֹ הַכְּבוֹד שֶׁל ה' בְּתוֹרָה. וּמֵאַחַר וְאִין לֹא הִירָאָה שְׂמִמְנָה הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלֵמַת כָּל הַחֲסֻרוֹת הוּא בְּחִינַת כְּעַל מוֹם לְכֵן צִמָּא לְהַשְׁלִים הַחֲסֻרוֹן הַנִּשְׁמִי וְהַרוּחָנִי בְּדֶרֶךְ הַלֵּא נְכוּנָה, וְגוֹזֵל מֵהֶם כְּמָה בְּרִכוֹת שֶׁל חִיּוֹת. שְׁהוּאִיל הוּא עִם הָאֲרִין הַגִּשְׁמִית וְהַגּוֹף וְלֹא עִם הַשְּׂמִיָּם הַנִּשְׁמָה וְהִירָאָה וְהַחֲכֵמָה, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הֵם לְבוֹשׁ לִירָאָה וְלַהַתְּגַלוֹת הַכְּבוֹד, הוּא חֲסֵר מְכַל זֶה, לְכֵן הוּא חֲשׁוֹד עַל הַכֵּל, וְאִפִּילוּ עַל שְׂפִיכוֹת דְּמִיָּם וְגִילּוּ עֲרִיּוֹת וְעוֹבְדֵי זָרָה, שְׂמִשְׁלִים חֲסֻרוֹנוֹ וּמוֹמוֹ וְרְצוּנוֹ הַנְּפוּל, לֹלָא יִרְאֵת שְׂמִיָּם, כִּי אֵלוֹ הִג' כְּנִגַּד מַה שְׁהַחֲסִירוּ מִמֶּנּוּ אֲבִיו וְאִמּוֹ, כִּי עוֹבְדֵי זָרָה הוּא הַפֶּךְ כְּבוֹד ה' הַמֵּאִיר, וְגִילּוּ עֲרִיּוֹת הַפֶּךְ זְיוּג דְּקְדוּשָׁה בְּכוּוֹנַת בְּרַכּוֹת תְּחִילָה, וְשְׂפִיכוֹת דְּמִיָּם בְּחִינַת בְּזִיוּן הַפֶּךְ כִּיבוֹד יִרְאֵי ה' בְּלֵב וּמַעֲשֶׂה. שְׂמִי שְׁהוּא עִם הָאֲרִין וְלֹא יוֹדַע כִּי לֵה' הָאֲרִין וּמְלוּאָה וְהוֹלֵךְ לְמִקּוּם שְׂאִין מְכִירִים אוֹתוֹ וְלֹא יוֹדַע לְבָרֵךְ לֵה', וְלַהֲשִׁיב לֵה' הַיְצוּצוֹת עַל יְדֵי הַבְּרַכָּה, כְּדִי שְׁהָאֲרִין יִתֵּן לְבַנֵּי אָדָם, מֵאַחַר וְלֹא מִבְּרַךְ נַעֲשֶׂה דִיקָא כְּאִילוּ גוֹזֵל לְקַב"ה וְלִכְנַסַת יִשְׂרָאֵל (בְּרִכוֹת לֵה:) גוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ, וּמַפְנֵי אֲבִיו וְאִמּוֹ הַגִּשְׁמִיִּים שְׁלֹא לְמַדוֹ אוֹתוֹ תּוֹרָה וּמִצְוֹת. כִּי גוֹזֵל הָאֲרִין וְהַשְּׂמִיָּם, גוֹזֵל פְּרַנְסַת הַגּוֹף וְהַנִּשְׁמָה בְּטָרָם עַת לֹלָא כְּלִי רְאוּי וְהַגּוֹן. וְלִכֵּן מֵאַחַר וְאִין מְכִירִים אוֹתוֹ בְּעִיר אַהֲרַת מְדוּעֵ אִינוּ יוֹדַע לְבָרֵךְ וְהָאֵם אֲנוּם שׁוֹנֵג אוּ מוֹזִיד הוּא לְכֵן חוֹשְׁדִים אוֹתוֹ שְׁהוּא עוֹבֵד עוֹבְדֵי זָרָה, כִּי אִם אִינוּ מְכַבֵּד ה' בְּבְרַכְתּוֹ יֵשׁ לְהַנִּיחַ שְׁהַכְּבוֹד לֹא עֲלִיהָ לְשׁוֹרְשׁוֹ לִירָאָה אִלָּא דִיקָא נֶפֶל לְכַבֵּד מְדוּמָה שֶׁל פֶּסֶל וְעוֹבְדֵי זָרָה, וְגַם הוּא עֲצֻמוֹ עֲלוּל לְעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ עוֹבְדֵי זָרָה כְּכַעֵם וְשְׂפִיכוֹת דְּמִיָּם, כִּי כָּל הַכּוֹעֵם כְּאִילוּ עוֹבֵד עוֹבְדֵי זָרָה, כִּי כּוֹעֵם וְהוֹשֵׁשׁ לְכַבֵּד עֲצֻמוֹ וְלֹא לְכַבֵּד ה' יִתְבַרֵּךְ. וְכֵן חֲשׁוֹד עַל עֲרִיּוֹת מַפְנֵי שְׂאִינוּ פּוֹעֵל בְּבְרַכְתּוֹ וְלִימוּדוֹ וּמַעֲשִׂיוֹ יִיחַוֵּד קַב"ה וְשְׂכִינְתִיהָ נּוֹפֵל עַל יְדֵי בְּגִדֵי הַצּוּאִים לְזְיוּג דְּסַטְרָא אַחֲרָא ר"ל. וְכִמוֹ שְׂאוּמֵרַת הַגְּמֵרָא (שֵׁם בְּרִכוֹת) תְּקַנְתּוֹ שִׁילָךְ אֲצֵל חֵם וְלִמְדוֹ בְּרִכוֹת, וְהִי חֲסִיד בְּעַל תּוֹרַת חֲסֵד, וַיִּשְׁלִים בִּירָאָה מַה שְׁלֹא נִתְּנוּ לֹא אֲבִיו וְאִמּוֹ וְיִתְקַן גַּם אוֹתָם, בֵּן מְזַכָּה אֲבָא, וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹד ה' דִּיקָא מִמֶּנּוּ, כִּי אִין יְאוּשׁ, כִּי אִפִּילוּ מִי שְׁחָם שְׁלוֹם הִיָּה יִכּוֹל לְהִיּוֹת בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵד וְכוּ', יִכּוֹל עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה דִיקָא לִיקַר כְּבוֹד ה' בְּיוֹתֵר, עַל יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק הַמֵּאִיר לוֹ חוֹצֵה לְקַרְבוֹ לְתוֹרָה. לְהֵאִיר כְּבוֹד ה' יִתְבַרֵּךְ בְּשְׁלֵמוֹת בִּירָאָה שְׁלֵמָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהִיָּה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם בְּעֲצֻמוֹ וְשְׁלוֹם וְכָכֵל הַעוֹלָמוֹת שׁוֹה הַשְּׁלוֹם בְּשְׁלֵמוֹת יִהִיָּה בְּגִאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה בְּקְרוֹב עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוֹ אֲשֶׁר יְבוֹא הַיּוֹם, כִּי גַם בּוֹ מוֹכֵן הַכְּבוֹד לְצִאֵת מוֹזִילוֹתָא דְּגִלוֹתָא וְיִתְגַּלֵּה כְּבוֹד ה' בְּשְׁלֵמוֹת בְּמַהֲרָה בִּימֵינוֹ אָמֵן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, סובב מוזנתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובזוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמות רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דדון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זה, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זה רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. אין אדם זוכה לתורה, אלא על ידי שפלות, שישפך גאותו מארבע פחינות שפלות: כי צריך האדם להקטין את עצמו לפני גדולים ממנו; ולפני בני אדם בערכו; ולפני קטנים ממנו; ולפעמים, שהוא בעצמו קטן שבקטנים - וצריך להקטין את עצמו כנגד מדרגת עצמו, וידמה בעיניו שהוא למטה מדרגתו;
- ב. כפי מה שמשפך גאותו - כן הוא זוכה לתורה. ועל ידי זה זוכה לקרב רחוקים להשם ויתברך, שעל ידי זה נתגדל ונתעלה כבודו ויתברך, ומעלה הכבוד לפרשו, וזוכה ליראה. ועל ידי זה זוכה לשלום בית, שלום בעצמיו, ועל ידי זה זוכה לתפלה, ועל ידי זה זוכה לשלום הכללי, שלום בכל העולמות;
- ג. המכבד וראי ה' תלמידו החכמים בלבו באמת מעלה את הכבוד מן הגלות וזוכה לשלום בין היסודות שבגופו ועל ידי זה זוכה לרפואה שלמה.

תפילה על פי הלימוד

דקדשה מעמק הגלות, מעמקי הקליפות, מילותא דגלותא. ונזכה שיתגדל ויתקדש ויתעלה ויתרומם כבודך הגדול והקדוש על ידנו תמיד, ויתגלה כבודך בכל העולם פלו, תאיר ארץ מן כבודך. כמו שכתוב, והארץ האירה מן כבודו. ויקום מקרא שכתוב, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר. ונזכה להעלות הכבוד לשרש היראה, ויהיו נשלמים פגמי היראה, ונזכה ליראה בשלמות. ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלמינו. ונזכה ליראה עקאה יראת הרוממות, ולא יהיה לנו שום יראה ופחד מושם דבר שבעולם, כי אם מן כבודך לבד נירא ונפחד תמיד, ותהיה יראתך על פנינו בלתי נחטא כלל מעתה ועד עולם. ועלידי היראה תזכנו לשלום, שיהיה שלום בעצמינו, והגוף יתבטל ויהיה נכלל בתוך הנשמה הקדושה לעשות רצונך באמת תמיד, ונזכה לתפלה בשלמות, ותשמע תפלתנו תמיד, ותמשיך שלום בעולם, וברחמיך הרבים תשים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, ותבטל את כל מיני מחלוקת מן העולם. כי אתה ה' לבדך ידעת פמה רעות וקלקלים גורמים, הם ושלום, המחלוקת שיש עכשיו, ובפרט עצם המחלוקת שיש עכשיו בין הצדיקים ובין השוטים שפדור, עד אשר חלק לב כל אחד ואחד מהם. אגא ה', רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותגלה האמת בעולם, ותשים שלום בין ישראל לעולם, ותשפיע שלום בכל העולמות, עד שימשך השלום גם בעולם הזה הנשטמי וכל הפרואים ירחמו זה על זה, ויהיה השלום גדול בין כל הפרואים שבעולם

ופשעני, שהטאנו וישעונו וישפגענו לפניך, אשר אלו הנגדים הוציאים שנעשו מהטאנו, הם מונעים ומעכבים אותנו מאד מלשוב אלך באמת, וליך בדרךך הקדושים והטובים. ואתה ידעת ה' אלמינו את גדל עצם הניגוע הרבות מאד, שאנו צריכים להתניע ולטרה מאד בכמה וכמה ניגועות רבות ונעמויות כדי להפשיטם מעלינו, עד אשר "כשל כה הספל" לסבל עצם המוריות והניגועות הקשות והכבדות, שצריכים לסבל קדם שמשברין מניעות ומסקים ומהצות ברזל פאלו, המפסקים בינינו ובין הקדושה. כי בעוונותינו הרבים נתברר מאד הנגדים הוציאים, ואתה לבד ידעת גדל רחמינו מן עלידי זה. עלינו יהמו נא מיניך ורחמיך עלינו, והים והמל על נפשנו ורחמינו ונשמנתנו, וצוה למלאךך הקדושים להסיר מעלי את הנגדים הוציאים ולהלביש אותי מחלוצות. באפן שאזכה שיתבטלו מעלי ומעל גבולי, כל המונעים והמכדילים והמסקים והמפסקים ומהצות הברזל שיש בינינו לבין הקדושה, עד שאי אפשר לנו עתה לעשות שום דבר שבקדושה בשלמות פראוי, כאשר אתה ידעת. וכל אלו המסקים והמניגועות פלם יתבטלו לגמרי, למען אזכה לשוב אלך באמת, ואזכה להיות מעתה "סור מרע" באמת, ולעשות הטוב בעיניך תמיד;

אגא ה', רחם עלינו ברחמיך הרבים, ועורנו שנזכה להגיע לכל מה שפיקשנו מלפניך. שנזכה ככה וזכות עסק התורה של צדיקי אמת, שימשך עלינו הארה גדולה והתנצוצות חזק משרש נשמתנו, עד שנזכה להתעורר באמת אלך ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת על כל עוונותינו, עד שנזכה להעלות הכבוד

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלמינו ואלקי אבותינו, שתזכנו אותי ואת כל עמך בית ישראל, לעסק בתורתך הקדושה תמיד יומם ולילה בקדושה ובטהרה, עד שנזכה על ידי למוד התורה הקדושה, לעורר שרשי נשמות ישראל שעלו במחשבה תחלה, וכלם משרשים פאותיות התורה הקדושה. עורני ה' שיאיר עסק התורה שלנו, עד שנזכה לעורר על ידי למוד תורתנו, שרשי נשמות ישראל. ויאירו ויתנצצו הנשמות זה לזה, עד שיתעוררו ויתנצצו בתוכם נפשות כל הרשעים וכל הפושעי ישראל, עד שיגיע אליהם הארה משרש נשמותיהם, ויתעוררו כלם בתשובה שלמה וישובו אלך באמת. ועל ידי התנצצות הנשמות, נזכה שיהיו נולדים ונבראים נשמות הגרים, עד שיבואו רחוקים ויתגירו ויפירו פח מלכותך ויעבדוך כלם באמת. ואם אמן אנכי בעניי רחוק מאד מעסק התורה בקדושה פזו לעורר נפשות אחרים בתשובה, עליליפנים תרחם עלי ברחמיך העצומים ותזכנו בהסדיד הגדולים, שאזכה על ידי למוד התורה הקדושה להפיל בתוך נשמת הצדיק הדור האמתי, אשר הוא עוסק בתורה בקדושה פזו, עד שאזכה להתעורר על ידי התורה של הצדיק האמת שתאיר ויתנצצו נשמותי בשרשה, במחשבה עליונה דקדושה פריד הוא, בתוך שאר נשמות הקדושים של בני ישראל עמך, עד שיגיע אלי הארה משרש נשמותי, באפן שאזכה לשוב בתשובה שלמה אלך באמת;

אגא ה', חמל על נפשי וצוה ברחמיך הרבים להסיר ולהפשיט מעלי את הנגדים הוציאים שהלבישתי את נפשי עלידי מעשי הרעים, עלידי הטאנו ועוונותינו

לעילוי נשמת
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
שרו תמו בת דוד והיובא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישע יהונתן בן חגי ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.